

14.02.2018

Ärende/6

§ 38

Detaljplaneändring för västra delen av Kottby (nr 12350)

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkände detaljplaneändring för kvarteren 860, 861, 862, 865, 867, 868, 869, 870, 873, 874 och 876 samt gatu- och parkområden i 25 stadsdelen (Kottby) enligt ritning nr 12350, daterad 13.9.2016 och ändrad 5.9.2017, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12350 kartta, päivätty 13.9.2016, muutettu 5.9.2017
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12350 selostus, päivätty 13.9.2016, muutettu 5.9.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 13.9.2016, täydennetty 29.8.2017 ja asukastilaisuuden 15.9.2005 muistio
- 4 Osa päätöshistoriaa

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Helen Ab
Helen Elnät Ab
HRM
NTM-centralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

14.02.2018

Ärende/6

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Detaljplaneändringen gäller trähusområdet i västra Kottby, som ligger intill stambanan på ett område som avgränsas av Forsbyvägen, Backasgatan och Louhiparken. Detaljpanelösningen tryggar det kulturhistoriskt, arkitektoniskt och stadsbildsmässigt värdefulla byggnadsbeståndet och bevarar miljön samt möjliggör kompletteringsbyggande som passar områdets värden. Syftet är att skydda byggnaderna, gårdarna och parkerna i västra Kottby som en del av den värdefulla trähushelheten i Kottby samt att möjliggöra kompletteringsbyggande på området med hänsyn till omgivningens värden.

I detaljplanen har inte angetts byggrätt i kvadratmeter våningsyta för de skyddade byggnaderna. Bostäderna ska i första hand utvidgas inom den existerande byggnadsvolymen genom att utnyttja källare och vind. Dessutom får man bygga en ny veranda i de fristående småhusen. Kompletteringsbyggandet på området koncentrerar sig närmast till de större ekonomibyggnaderna, i vilka man även får bygga bostäder.

Man får bygga ca 5 500 m² ny våningsyta och ca 110 nya små bostäder på ekonomibyggnadernas våningsyta. Områdets användning och karaktär ändras inte märkbart genom detaljplanen. De betydelsefulla särdragen i det enhetliga och gröna småhusområdet bevaras samtidigt som det är möjligt att bygga nytt för olika boendebehov på småhustomterna.

Föredragandens motiveringar

Detaljpanelösningen följer de riksomfattande målen för områdesanvändningen och generalplanen med rättsverkningar och bidrar till att staden kan uppnå sina strategiska mål. Detaljpanelösningen stämmer överens med målen i Helsingfors nya generalplan.

Småhusområdet i västra Kottby är en byggd kulturmiljö av riksintresse (RKY 2009, Kottby trähus och Ormhuset). För största delen av området gäller detaljplan nr 1639 från 1937, enligt vilken man på de byggnadsytor som märkts ut på området får bygga tvåvåningshus utan affärslokaler.

Att detaljpanelösningen genomförs innebär inga kostnader för staden. Detaljplaneändringen höjer områdets värde och staden får inkomster då kompletteringsbyggandet höjer arrendena på området.

Planeringsfaser och växelverkan

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Aleksander gata 22-24
Helsingfors PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 36106
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Helsingfors stad äger marken. Tomterna är utarrenderade med långfristiga arrendeavtal. Detaljplanelösningen har utarbetats på initiativ av staden.

Deltagande och växelverkan har ordnats i enlighet med programmet för deltagande och bedömning.

Planläggningen inleddes 2005 och stadsstyrelsen återremitterade detaljplaneändringen för ny beredning 9.6.2008 på så sätt att konflikten mellan byggnadsskyddet och en måttlig utvidgning av byggnaderna eller tillbyggnad skulle vara mindre. Samtidigt förutsattes det att man ska göra anvisningar för byggnadssättet för området. Förslaget till detaljplaneändring nr 12350 har gjorts upp enligt stadsstyrelsens uppmaning på så vis att en måttlig tillbyggnad ska vara möjlig. Det har även gjorts upp renoveringskort som styr byggandet i området. Korten har bifogats detaljplanebeskrivningen.

Förslaget till detaljplaneändring hölls offentligt framlagt 21.10–21.11.2016. Det gjordes tolv anmärkningar mot förslaget och sju skrivelser kom in utanför framläggningstiden.

Anmärkningar och skrivelser

I anmärkningarna påpekades det tillåtna antalet bostäder per tomt i AO/s-kvartersområdet, våningsytan för ekonomibyggnaderna och dess styrning, läge och antal på tomterna, begränsningen av ekonomibyggnadernas höjd, grunderna för beteckningen A/s på vissa tomter, det största tillåtna antalet våningar i AO/s-kvartersområdena och beaktandet av vissa verandor i planen.

I skrivelserna som inkom efter framläggningen påpekades nödvändigheten av att reservera förrådsutrymme på byggnadsytorna för ekonomibyggnader, det tillåtna antalet bostäder på tomterna i AO/s-kvartersområdet, ekonomibyggnadernas maxhöjd och placering, de tekniska utmaningarna med ekonomibyggnader i klunga, beteckningen för A/s-kvartersområdet vid Kimmovägen samt föreslagna ekonomibyggnader på dessa tomter, jämlikheten av planlösningen och den skada som lösningen förorsakar vissa fastigheter, detaljplanebeteckningarnas förhållande till nya avtal om tomtarrende samt tomternas arrendegrunder.

Utlåtanden

Helen Elnät Ab, Helen Ab, samkommunen Helsingforsregionens miljö-tjänster (HRM), Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen), stadsmuseet, fastighetskontoret, barnomsorgsverket, räddningsnämnden, byggnadsnämnden, nämnden för allmänna arbeten och miljönämnden gav utlåtanden om detaljplaneförslaget.

Helsingforsregionens miljötjänster bad om en reservering för en återvinningspunkt för papper i sitt utlåtande.

NTM-centralen lyfter i sitt utlåtande fram att områdets byggnadshistoria noga har utretts och att dennas betydelse och värden har identifierats och tryggats på ett förtjänstfullt sätt. De omfattande och tydliga renoveringskorterna bidrar till att skyddsmålen nås och hjälper till att följa de rätta renoveringsmetoderna.

Stadsmuseet konstaterade i sitt utlåtande att renoveringskorterna delvis verkar halvfärdiga och att man måste bearbeta dem innan anvisningarna för renoveringssättet har godkänts. Dessutom riktade sig utlåtandet till riskerna med det eventuella byggandet av veranda, storleken på de helheter som ekonomibyggnaderna skapar och ekonomibyggnadernas höjd samt bearbetningen av terrängen på gårdarna.

Fastighetskontorets utlåtande gällde antalet ekonomibyggnader och deras placering, justeringen av arrendet samt bygglovsförfarandet och beteckningen för byggrätter.

Räddningsnämnden konstaterade i sitt utlåtande att man bör säkerställa att byggnaderna på området ska kunna nås med utryckningsfordon.

Byggnadsnämndens utlåtande gällde det tillåtna antalet bostäder i AO/s-kvartersområdet, hur bindande byggnadsytan för ekonomibyggnaderna är och deras läge, situationen för de existerande ekonomibyggnaderna, ändringen av vinds- och källarutrymmen till bostäder, återvinning av byggnadsdelar, förbudet mot takfönster och komplettering av renoveringskorterna.

Miljönämndens utlåtande gällde möjligheten att under det fortsatta arbetet förse Louhiparken med en områdesskydds-beteckning.

I de övriga utlåtandena fanns ingenting att påpeka.

Utlåtandena framgår i sin helhet av beslutshistorien, och referat av dessa och genmälena ingår i rapporten om växelverkan (bilaga 3).

Ändringar i förslaget till detaljplaneändring

Det som ingår i påpekandena har beaktats i ändamålsenliga delar med hänsyn till detaljplanemålen. Ändringarna framgår av detaljplanebeskrivningens tredje sista kapitel (bilaga 2 s. 33–34).

Ändringarna är inte väsentliga, och förslaget till detaljplaneändring behöver därför inte läggas fram på nytt.

14.02.2018

Ärende/6

Beslutsförslaget motsvarar stadsmiljönämndens justerade framställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12350 kartta, päivätty 13.9.2016, muutettu 5.9.2017
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12350 selostus, päivätty 13.9.2016, muutettu 5.9.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 13.9.2016, täydennetty 29.8.2017 ja asukastilaisuuden 15.9.2005 muistio
- 4 Osa päätöshistoriaa

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva, 29.8.2017

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Helen Ab
Helen Elnät Ab
HRM
NTM-centralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

För kännedom

Stadsmuseet
Stadsmiljönämnden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion

14.02.2018

Ärende/6

Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Fostrans- och utbildningsnämnden
Räddningsnämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2018 § 64

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 25. kaupunginosan (Käpylä) kortteleiden 860, 861, 862, 865, 867, 868, 869, 870, 873, 874 ja 876 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutoksen 13.9.2016 päivätyn ja 5.9.2017 muutetun piirustuksen numero 12350 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

29.01.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.09.2017 § 74

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Hankenumero 0816_1

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 13.9.2016 päivätyn ja 5.9.2017 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12350 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 25. kaupunginosan (Käpylä) kortteleita 860, 861, 862, 865, 867, 868, 869, 870, 873, 874 ja 876 sekä katu- ja puistoalueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville

14.02.2018

Ärende/6

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

29.08.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Marjaana Yläjääski, arkkitehti, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi
Janne Prokkola, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 13.07.2017 § 3

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12350 pohjakartan kaupunginosassa 25 Käpylä. Pohjakartta täyttää Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12350
Kaupunginosa: 25 Käpylä
Kartoituksen työnumero: 17/2015
Pohjakartta valmistunut: 20.5.2016
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

14.02.2018

Pohjakartta täyttää Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 22.11.2016 § 350

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että alueen kokonaisuus huomioiden selvitetään mahdollisuus jatkotyössä merkitä myös Louhenpuisto aluesuojelumerkinnällä. Muuten lautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavaehdotuksesta.

Käsittely

22.11.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lausunto muotoon:

Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että alueen kokonaisuus huomioiden selvitetään mahdollisuus jatkotyössä merkitä myös Louhenpuisto aluesuojelumerkinnällä. Muuten lautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavaehdotuksesta.

Kannattaja: Sirpa Norvio

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä vastaehdotuksen.

01.11.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

14.02.2018

Ärende/6

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 22.11.2016

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Kiinteistövirasto antaa seuraavan lausunnon kaupunkisuunnittelulautakunnalle Länsi-Käpylän alueen asemakaavan muutosehdotuksesta (12350):

Kaavaehdotus ja maanomistus

Asemakaavan muutosehdotus koskee Länsi-Käpylän puutaloaluetta, joka on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Ehdotuksen keskeisenä tavoitteena on suojella Länsi-Käpylän alueen rakennukset, pihat ja puistot osana Käpylän puutaloalueiden arvokasta kokonaisuutta sekä mahdollistaa ympäristön arvon huomioon ottava lisärakentaminen alueella. Alueiden käyttö ja luonne eivät oleellisesti kaavan myötä muutu.

Länsi-Käpylän kaava-alue on kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin omistuksessa. Tontit on vuokrattu pitkäaikaisin maanvuokrasopimuksin, joista noin 80 % päättyy vuonna 2020.

Suojelumerkityt asuinrakennukset

Suurin osa olemassa olevista rakennuksista (121 puutaloa ja 2 kerrostaloa) suojellaan ja se vaikuttaa esimerkiksi korjaustöiden tekemiseen. Kaikki AK/s korttelialueen kerrostalot ja A/s korttelialueilla sijaitsevat asuinrakennukset on suojeltu sr-2 -merkinnöin sekä AO/s korttelialueilla sijaitsevat asuinrakennukset on pääosin suojeltu sr-2 -ja sr-3 -merkinnöin.

Suojelumerkittyjen asuinrakennusten asuintilojen tulee ensisijaisesti laajentua olemassa olevan rakennusvolyymien sisällä kellarin ja ullakon tiloja hyödyntäen, eikä näille rakennuksille ole kaavan merkitty rakennusoikeutta kerrosalaneliömetreinä. Lisäksi erillispientaloihin voi rakentaa uuden kuistin.

Pienet asuinrakennukset

Asemakaavalla mahdollistetaan pienimpien asuinrakennusten laajentaminen pohjapinta-alaltaan 100 k-m² kokoisiksi, mikäli laajennus on mahdollista toteuttaa rakennuksen ominaispiirteisiin ja kaupunkikuvaan hyvin soveltuvalla tavalla sekä lähiympäristön suojelevarvot huomioon

ottaen. Kaikille pienille rakennuksille ei kuitenkaan ole löytynyt laajentamissuuntaa, jolloin näille tonteille on vastaavasti osoitettu enemmän talousrakentamisoikeutta.

Lisärakentaminen kohdistuu pääasiassa talousrakennuksiin

Asemakaavan muutosehdotuksessa alueen lisärakentaminen kohdistuu pääasiassa entistä suurempiin talousrakennuksiin, joihin voi rakentaa myös asumista. Asemakaavaehdotus mahdollistaa lisärakentamisen jo rakennetuilla tonteilla, mutta lisärakentamista ei tarvitse toteuttaa palvelemaan asuinkäyttöä.

Tonteille on osoitettu harkinnan mukaan 30 – 60 k-m² rakennusoikeutta talousrakennuksille rakennusta kohden. Suurimmalla osalla talousrakennuksista sallittu kerrosala on vain 40 k-m², jolloin asunnoiksi rakennettaessa energiaääräykset eivät niitä nykylainsäädännön mukaan koske.

Talousrakennukseen saa sijoittaa asuntotilaa, aputilaa tai ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta työtilaa niin, että vähintään 10 k-m² talousrakennuksesta tulee varata varastokäyttöön tai vastaava varastotila tulee osoittaa asuinrakennuksesta. Talousrakennuksessa sijaitsevan asunnon kerrosala ei vaikuta tontille sallittuun autopaikkamäärään, joka on AO/s alueella yksi autopaikka asuntoa kohden ja A/s alueella 1 ap/125 m².

Kiinteistövirasto pitää asemakaavaehdotuksen mahdollistamaa lisärakentamismahdollisuutta hyvänä muutoksena. Kaavaratkaisun tavoitteena ollutta asuntotuotannon turvaamista se ei kuitenkaan täytä vähäisyytensä ja vaihtoehtoisen luonteensa vuoksi. Ottaen huomioon tonttien väljyys, esitettyä tehokkaampi tonttien käyttö edesauttaisi vuoden 2016 AM-ohjelman mukaista asuntotuotannon määrän saavuttamista. Kiinteistövirasto ehdottaakin harkitsemaan talousrakennusten vähimmäiskoon kasvattamista 50 k-m², jonka lisäksi saisi toteuttaa kaavaehdotuksen edellyttämän varastotilan.

Talousrakennusten sijoittelu

Asemakaavan muutosehdotuksessa talousrakennukset on pyritty kokemaan tonttien nurkkapisteisiin yhtenäisiksi ryhmiiksi, jotta kortteleiden vehreiden sisäosien yhtenäiset vihervyöhykkeet eivät katkeaisi.

Kiinteistövirasto pitää sijoitteluratkaisua toteuttajan kannalta vaativana, koska sijoittelu edellyttää sopimista tonttien välisistä rasitteista. Sopiminen rasitteista voi olla haastavaa ja hallinnollisesti raskasta. Näin ollen talousrakennusten sijoittelu asemakaavan muutosehdotuksen osoittamalla tavalla hidastaa kaavan toteuttamista.

Taloustrakennusten muuttaminen asumistarkoitukseen ja sen vaikutus maanvuokraan

Kaavamuutosalueen tontit on vuokrattu pitkäaikaisin maanvuokrasopimuksin, joista noin 80 % (105) päättyy vuonna 2020. Maanvuokrasopimusten uusimisen yhteydessä tonteilla sijaitsevien rakennusten käytetyt rakennusoikeudet (k-m²), ts. rakennetut kerrosalat, tarkistustasataan vanhoista rakennuslupakuvista. Tällöin arvioidaan myös, onko tontilla mahdollisesti sijaitsevassa taloustrakennuksessa sellaista tilaa, joka lasketaan mukaan maanvuokran määräytymisen perusteena olevaan kerrosalaan. Nykykäytännön mukaan maanvuokraa peritään lähtökohtaisesti käytetyn rakennusoikeuden, ts. rakennetun kerrosalan, mukaan ja lähtökohtaisesti vain pääkäyttötarkoituksen mukaisista tiloista.

Asemakaavaehdotus mahdollistaa myös kokonaan uusien taloustrakennusten rakentamisen. Taloustrakennuksiin saa sijoittaa asunotilaa, aputilaa tai ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta työtilaa. Pelkällä asemakaavan mahdollistamalla lisärakennusoikeudella ei lähtökohtaisesti ole vaikutusta maanvuokraan, vaan maanvuokraa tarkistetaan vasta lisärakentamisen yhteydessä, kun vuokralainen esittää rakennus/muutospiirustukset osana rakennuslupamenettelyä tonttiosaston hyväksyttäväksi.

Kaavoitettavasta lisärakentamisoikeuden määrästä ja rakennusoikeuden merkitseminen kaavaan

Asemakaavan lisätavoitteeksi on kirjattu alueen maltillinen ja suojeluvot huomioon ottava lisärakentaminen.

Asemakaavaehdotus mahdollistaa sen, että uutta asuinkerrosalaa voidaan rakentaa noin 5 500 k-m². Lisärakentamisen mahdollistaminen toteutetaan pääosin taloustrakennusten rakennusaloille ja osin olemassa olevien asuinrakennusten laajennuksin. Uusia taloustrakennuksen rakennuslalle rakennettavia pieniä asuntoja voi parhaimmillaan alueelle rakentua noin 110 kappaletta.

Kiinteistövirasto pitää tärkeänä, että asemakaavaan merkittäisiin rakennusoikeudet tontti- tai rakennuslakohtaisesti.

Lopuksi

Kiinteistövirasto puoltaa asemakaavan muutosehdotusta edellyttäen, että edellä esitettyihin huomioihin otetaan kantaa.

Lisätiedot

Minja Mäkelä, avustava lakimies, puhelin: 09 310 76012
minja.makela(a)hel.fi

14.02.2018

Ärende/6

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 18.11.2016

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Länsi-Käpylän puutaloaluetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo on tutustunut 13.9.2016 päivättyyn asemakaavan muutosehdotukseen ja siihen liittyvään materiaaliin. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutosehdotus koskee Käpylässä Koskelantien, Mäkelänkadun ja Louhenpuiston väliin jäävää Länsi-Käpylän puutaloaluetta. Asemakaavan muutostyö käynnistyi vuonna 2005 kaupungin aloitteesta. Kaupunginhallitus palautti asemakaavan muutoksen uudelleen valmisteluun 9.6.2008 siten, että rakennussuojelun ja rakennusten maltillisen laajentamisen tai lisärakentamisen välinen ristiriita olisi vähäisempi. Samalla edellytettiin rakentamistapaohjeiden tekemistä alueelle.

Asemakaavan muutosalueen voimassa oleva asemakaava perustuu Helsingin asemakaava-arkkitehti Birger Brunilan vuosina 1921-1924 laatimiin Käpylän länsiosan järjestelyehdotuksiin, joiden mukainen tonttijako ja rakennusjärjestys muutettiin vuonna 1937 läntisen Käpylän asemakaavaksi. Nyt esillä olevan asemakaavan muutoksen tavoitteena on Länsi-Käpylän alueen alkuperäisen asemakaavallisen kokonaisuuden ja siihen kuuluvien rakennusten, pihojen ja puistojen säilyttäminen ja suojeleminen osana Käpylän puutaloalueiden arvokasta kokonaisuutta. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa ympäristön arvot huomioon ottava lisärakentaminen alueella.

Alueen arvot

Länsi-Käpylän alue sisältyy Museoviraston inventointiin valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja kuuluu kokonaisuuteen nimeltään Käpylän puutaloalueet ja Käärmetalo (RKY 2009). Osana valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita kyseinen kulttuuriympäristöinventointi osaltaan ohjaa alueen kaavoitusta ja käyttöä. RKY-inventoinnissa Käpylän puutaloalueiden ja Käärmetalon kokonaisuuden todetaan olevan keskeisiä kohteita suomalaisen sosiaalisen asuntotuotannon, asuinalueiden asemakaavoituksen ja asuntosuunnittelun sekä –rakentamisen historiassa. Länsi-Käpylästä on asemakaa-

vatyön laatimisen tueksi tehty Ympäristöhistoriaselvitys (Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy 2014). Kyseisessä selvityksessä nostetaan Länsi-Käpylän vaalittaviksi ominaispiirteiksi erityisesti seuraavat seikat: alueen yhtenäinen kaupunkikuva, tonttien tyypillinen jäsentely, 1920-luvun arkkitehtuurin ominaispiirteet, puutarhakaupunki-ihanteita noudattavat vehreät tontit ja alueen säilyneisyys. Nyt esillä olevalla asemakaavan muutosehdotuksella ja siihen liittyvillä korjaustapaohjeilla pyritään vastaamaan näihin vaalimistavoitteisiin.

Rakennukset

Asemakaava-alueen rakennuskanta muodostuu 126 puutalosta talousrakennuksineen ja kahdesta alueella sijaitsevasta asuin kerrostalosta. Kaavaehdotuksessa rakennukset sijaitsevat joko erillispientalojen korttelialueella AO/s, asuinrakennusten korttelialueella A/s, asuin kerrostalojen korttelialueella AK/s tai yleisten rakennusten korttelialueella Y/s, joilla kaikilla rakennukset pihapiireineen ja ympäristöineen säilytetään. Kaavaehdotuksessa esitetään suojelumerkintää kaikkiaan 127 rakennukselle, joista neljä on talousrakennuksia. Suojelumerkintöjä on kaksi; sr-2 ja sr-3. Suurin osa rakennuksista esitetään suojeltavaksi merkinnällä sr-2 ja merkinnän sr-3 ovat saaneet kohteet, joissa on ympäristöhistoriallisen selvityksen mukaan tehty rakennuksen ulkoasuun arvoa vähentävästi vaikuttavia muutoksia. Viisi asuinrakennusta, jotka ovat uudisrakennuksia tai joissa on tehty uudisrakentamista vastaavia muutoksia, ovat jääneet kokonaan vaille suojelumerkintää. Rakennuskohtaisten suojelumääräysten erovaisuuksista huolimatta tavoitteena on ensisijaisesti talojen alkuperäisten rakenteiden, rakennusosien ja yksityiskohtien sekä materiaalien ja ominaispiirteiden säilyttäminen ja tarvittaessa uudistaminen alkuperäisiin ominaispiirteisiin hyvin soveltuvalla tavalla. Rakennusten arkkitehtuuri on luonteeltaan pelkistettyä, aksiaalista ja osin symmetristä, jossa mittasuhteet ja materiaalit ovat keskeisiä tekijöitä. Harkitut yksityiskohdat ovat korostuneen merkityksellisiä, etenkin kohteissa, joissa detaljointi on erityisen hienostunutta. Juuri näiden rakennusten arkkitehtuurin ominaispiirteiden säilyminen ja vahvistuminen pyritään varmistamaan rakennuskohtaisilla suojelumääräyksillä, joita selventämään ja tukemaan on laadittu myös korjaustapaohjeet. Kaupunginmuseo kuitenkin toteaa, että Länsi-Käpylän kaavaselostuksen liitteenä olevat korjauskortit vaikuttavat vielä osittain keskeneräisiltä ja niitä tulee työstää ennen korjaustapaohjeiden hyväksymistä.

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan asemakaavaehdotuksen mukainen tavoite säilyttää suojeltavien asuinrakennusten katujulkisivu mahdollisimman koskemattomana on alueen ominaisuuteen ja kaupunkikuvan vaalimisen kannalta keskeistä. Asuintilojen tulisi ensisijaisesti laajentua olemassa olevan rakennusvolyymin sisällä, kellarin ja

ullakon tiloja hyödyntäen. Ratkaisu on luonteva, mutta asettaa muutoksille erityisiä rakenteellisia ja rakennusfysikaalisia haasteita, jotka tulee tiedostaa. Ullakon tilojen hyödyntämisestä huolimatta mahdollisimman eheät katonlappet ovat olennaisen tärkeä piirre, jota pyritään säilyttämään kieltämällä lapeikkunat ja rajoittamalla kattolyhtyjen kokoa vähäiseksi. Määräyksen mukaan asuntoa kohden saisi myös rakentaa yhden pienen yksikerroksisen, rakennusalan ulkopuolelle sijoitettavan kuistin, mikäli kuisti on mahdollista toteuttaa rakennuksen ominaispiirteisiin sopivalla tavalla. Kuisti tulisi sijoittaa ensisijaisesti pihan puoleiselle tontin osalle. Joissakin rakennuksissa rakennusala on osoitettu ole-massa olevaa rakennusta laajemmin, lähinnä pihan puolelle. Tämä laajentamismahdollisuus voi johtaa arvokkaiden alkuperäisten rakennusosien tai rakenteiden purkamiseen ja muuttaa rakennuksen mittasuhteita, vaikka asemakaavamääräyksessä onkin annettu yleismääräys asuinrakennusten lisärakentamisen ilmettä ja materiaaleja koskien. Ole-massa olevien asuinrakennusten vaalimistavoitteiden näkökulmasta erikseen osoitettu lisärakennuksen rakennusala on siten perusteltu, mikäli lisärakentamisoikeutta alueelle halutaan.

Lisärakentaminen

Lisärakentamisoikeutta suojeltavaksi esitettyjen asuinrakennusten osalla on esitetty sijoitettavaksi ennen kaikkea talousrakennuksiin, joita tontille saa sijoittaa päärakennuksesta riippuen 30-90 m². Talousrakennusten sijoittelussa on pyritty noudattamaan alueen alkuperäiselle kaavalliselle ratkaisulle ominaista sijoitustapaa, jossa talousrakennukset sijoittuvat tontin takaosaan. Tällä ratkaisulla uusia rakennuksia ei sijoitu katutilaa reunustamaan tai suoraan katunäkymään, mitä kaupunginmuseo pitää alueen kokonaisilmeen säilyttämisen näkökulmasta tärkeänä linjauksena. Useiden, jopa neljän talousrakennuksen muodostaman kokonaisuuden sijoittuminen tonttien takaosaan ja risteyskohtaan, kortteleiden keskiosiin saattaa kuitenkin johtaa kooltaan asuinrakennusten kanssa kilpailevaan rakennuskokonaisuuteen, joka nousee esiin myös alueelle tärkeissä pitkissä näkymissä ja vähentää kokonaisuuden vehreyttä. Toisiinsa kiinni, mutta mahdollisesti eri aikaan ja eri rakennuttajien toimesta rakennettavien talousrakennusten toteuttaminen hallituksi kokonaisuudeksi asettaa siten suuret haasteet. Uusien talousrakennusten tulee määräyksen mukaan olla yksikerroksinen, mittakaavaltaan ja ulkoasultaan ympäristöönsä sopiva ja rakennuksessa tulee käyttää alkuperäisen talousrakennuksen muotokieltä, materiaaleja, värejä ja rakentamistapaa. Rakennuksen suurinta sallittua korkeutta ei ole määriteltä. Tästä johtuen kaupunginmuseo pitäisi hyvänä, että määräyksen lisättäisiin, että talousrakennuksen tulee jäädä selvästi päärakennukselle alisteiseksi myös korkeudeltaan.

Piha-alueet ja ympäristö

14.02.2018

Länsi-Käpylän ominaisuuteen kannalta erityisen merkityksellisiä ovat vehreät tontit ja piha-alueet, joiden jäsentelyssä on noudatettu alueen kokonaisilmettä muovaavia periaatteita. Pienten etupihojen lisäksi myös syvien tonttien sisäosat ja niiden kasvillisuus ovat olennaisen tärkeä tekijä alueen kokonaisuutta ajatellen. Piha-alueita koskien on kaavaehdotuksessa useita määräyksiä, joilla pyritään varmistamaan alueen kasvillisuuden ja sen luoman ominaisuuteen sekä alkuperäisten pihamuurien ja -rakenteiden säilyminen. Myös aluetta koskevat aitamääräykset ja materiaaleihin liittyvät määräykset ovat tärkeitä paitsi katutilojen myös pihojen ja tonttien sisäosien ilmeen säilyttämisen näkökulmasta. Mikäli uuteen talusrakennukseen sijoitetaan erillinen asunto, on erityisen tärkeää, ettei piha-aluetta saa jakaa aidalla osiin, vaan pihan tulee säilyä eheänä kokonaisuutena. Maaston voimakkaat korkeuserot ja puutarhojen kasvillisuuden välistä paikoin hyvinkin jyrkinä kohoavat luonnonkalliot ovat alueelle ominaisia. Piha-alueita koskevissa määräyksissä olisikin hyvä todeta, että maaston muokkaaminen ja louhiminen on minimoitava. Rauninkallion ja Ilmattarenkallion säilyttäminen kallioisina puistoina liittyy siten olennaisesti alueen alkuperäisen topografian ja kaavallisen ratkaisun vaalimiseen. Myös alkuperäisessä kaavallisessa ratkaisussa puistoalueeksi tarkoitettulla ja vuodesta 1952 leikkipuistona leikkipuistorakennuksineen palvelleella Kimmonpuistolla on paitsi kaupunkitilaan liittyviä myös historiallisia arvoja, jotka on otettu huomioon kaavamääräyksessä.

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan Länsi-Käpylän esillä olevaa asemakaavan muutosehdotusta on laadittu alueen ominaisuutta kunnioittaen ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttäminen keskeisenä tavoitteena. Alueen säilyttämisen ja täydennysrakentamisen yhdistäminen on haastava ratkaistava, jolle esitetty kaavallinen ratkaisu antaa hyvät reunaehdot, mutta paljon jää alueen arvoja ymmärtävän rakentajan sekä taitavan suunnittelun ja valvonnan varaan. Edellä mainitun huomautuksen kaupunginmuseo puoltaa Länsi-Käpylän asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä ja katsoo sen riittävällä tavalla turvaavan alueen puutarhakaupunki-ideologiaan perustuvan 1920-luvun työväestön omakotirakentamiseen perustuvan, myös valtakunnallisesti merkittävänä arvoitetun kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden säilymisen.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 08.11.2016 § 425

14.02.2018

Ärende/6

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos koskee Länsi-Käpylän puutaloaluetta. Kaavaratkaisu turvaa alueen kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaan rakennuskannan ja ympäristön säilymisen ja mahdollistaa alueen arvoihin sopivan täydennysrakentamisen.

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen nro 12350. Asemakaavan muutosehdotuksesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977
heikki.takainen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 01.11.2016 § 121

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Länsi-Käpylän asema-
kaavan muutosehdotuksesta nro 12350:

Alueella tulee varmistaa rakennusten saavutettavuus hälytysajoneuvoil-
la.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.09.2016 § 277

HEL 2011-001280 T 10 03 03

Ksv 0816_1, karttaruutu 667496

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 13.9.2016 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12350 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 25. kaupunginosan (Käpylä) kortteleita 860, 861, 862, 865, 867, 868, 869, 870, 873, 874 ja 876 sekä katu- ja puistoalueita
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla: kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- merkitä tiedoksi laaditut korjauskortit, jotka ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12350 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aihetta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Marjaana Yläjääski, arkkitehti, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi
Janne Prokkola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi
Aleksi Räisänen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37229
aleksi.raisanen(a)hel.fi
Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

14.02.2018

Ärende/6

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi